Hukuk Bölümü Hüküm Uyuşmazlığı Olmadığına Dair 2009/256 E. , 2009/313 K.

- **2247 SAYILI YASA?NIN 24. MADDESINDE ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN REDDİ GEREKTİĞİ**

  - İDARİ YARGILAMA USULÜ KANUNU (İYUK) (2577) Madde 16
  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 24

"İçtihat Metni"

Hüküm Uyuşmazlığının

Giderilmesini İsteyen : R.N.

Karşı Taraf : T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacı tarafından FİNTEK-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş. davalı olarak gösterilmek suretiyle FİNTEK-Finansal Teknoloji Hizmetleri A.Ş.'nce tesis edilen belirsiz süreli hizmet sözleşmesinin feshi işleminin iptali, mahrum kalınan maaş ve ikramiyelerin ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açılmıştır.

Davada hasmı T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü olarak düzelten İstanbul 5. İdare Mahkemesi, 16.5.2007 gün ve E:2004/1634, K:2007/1285 sayı ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, Danıştay Beşinci Dairesi'nin 4.4.2008 gün ve E:2007/6841, K:2008/1856 sayılı kararı ile onanmış; kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairenin 24.9.2008 gün ve E:2008/3946, K:2008/4693 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

1) Kararın düzeltilmesi istemi görüşülmek üzere dosyanın Danıştay'da bulunduğu sırada davacı tarafından verilen dilekçeye istinaden dosyanın gönderildiği YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; 16.4.2009 GÜN VE 2009/88623 SAYILI KARARI İLE, davacı tarafından davalı idare aleyhine açılan iptal davasında, davalı idarenin görev itirazında bulunduğu, bu itirazın reddedilmesi üzerine davalı idare tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunulması nedeniyle dosyanın Başsavcılıklarına gönderildiğinin anlaşıldığı, davacı tarafından, Fintek A.Ş.'de görevli iken belirsiz süreli hizmet sözleşmesinin feshi işlemine ilişkin 3.10.2003 tarih ve 29 sayılı işlemin iptali ile parasal haklarının tahsili için idari yargı yerinde dava açıldığı ve davalı idarenin görev itirazında bulunduğunun görüldüğü, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma başlıklı 10. maddesinde, "Görev uyuşmazlığı çıkarma; adli, idari ve askeri bir yargı merciinde açılmış olan davada ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinden istenmesidir.

Yetkili Başsavcı veya Başkanunsözcüsünün Uyuşmazlık Mahkemesinden istekte bulunabilmesi için, görev itirazının, hukuk mahkemelerinde en geç birinci oturumda, ceza mahkemelerinde delillerin ikamesine başlamadan önce; idari yargı yerlerinde de dilekçe ve savunma evresi tamamlanmadan yapılmış olması ve yargı yerlerinin de kendilerinin görevli olduklarına karar vermiş bulunmaları şarttır.

Görev itirazının yargı merciince yerinde görülerek görevsizlik kararı verilmesi halinde, görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesince incelenebilmesi, temyizen bu kararın bozulmuş ve yargı merciince de bozmaya uyularak görevli olduğuna karar verilmiş bulunmasına bağlıdır.

Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam; reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Cumhuriyet Başsavcısı, idari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başkanunsözcüsü, askeri ceza yargısı yararına ileri sürülmüş ise Askeri Yargıtay Başsavcısı, Askeri İdari Yargı yararına ileri sürülmüş ise bu mahkemenin Başkanunsözcüsüdür.

Görev itirazının reddine ilişkin karara karşı itiraz yolunun açık bulunduğu ceza davalarında ret kararı kesinleşmeden uyuşmazlık çıkarma istenemez" hükmünün yer aldığı, aynı Kanunun 27. maddesinde de, "Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder" kuralına yer verildiği, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun tebligat ve cevap verme başlıklı 16. maddesinde, "1. Dava dilekçelerinin ve eklerinin birer örneği davalıya, davalının vereceği savunma davacıya tebliğ olunur.

2. Davacının ikinci dilekçesi davalıya, davalının vereceği ikinci savunma da davacıya tebliğ edilir. Buna karşı davacı cevap veremez. Ancak, davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu, davanın görülmesi sırasında anlaşılırsa, davacıya cevap vermesi için bir süre verilir.

3. Taraflar, yapılacak tebliğlere karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde cevap verebilirler. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile otuz günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Sürenin geçmesinden sonra yapılan uzatma talepleri kabul edilmez.

4. Taraflar, sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler.

5. (Değişik: 10.6.1994 – 4001/8 md.) Davalara ilişkin işlem dosyalarının aslı veya onaylı örneği idarenin savunması ile birlikte, Danıştay veya ilgili mahkeme başkanlığına gönderilir" denildiği, olayda, İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nde bakılan davada, davalı idare vekilince, birinci dilekçesinde görev itirazında bulunulmadığı, davalı idarenin dilekçesinin davacıya tebliğ edildiği, dava konu olayla ilgili davanın reddine karar verilerek yasal yolların tüketilmesinden sonra davacının, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunduğunun anlaşıldığı, yukarıda açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Kanunun 27. maddesi uyarınca reddiyle dosyanın incelenmeksizin mahalline iadesine karar vermiştir.

2) Öte yandan, davacısı R.N. olan İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 12.5.2005 gün ve E:2005/846 sayılı kararı hakkında Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nün olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunması üzerine YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; 10.2.2006 GÜN VE 2006/17661 SAYILI KARARI İLE, davacı tarafından davalı idare aleyhine açılan iptal davasında, davalı idarenin görev itirazında bulunduğu, bu itirazın reddedilmesi üzerine davalı idare tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunulması nedeniyle dosyanın Başsavcılıklarına gönderildiğinin anlaşıldığı, davacının, davalı Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü'nde finansal teknoloji hizmetlerinde çalışırken istihdam fazlası personel olarak belirlenmesi nedeniyle İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ilişkin işlemin iptali için idari yargı yerinde iptal davası açtığı ve davalı Genel Müdürlük tarafından görev itirazında bulunulduğunun görüldüğü, davalı Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün, 233 sayılı KHK tabi olarak

ve bu KHK ile 4491 sayılı Kanun ile değişik 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere kurulan bir İktisadi Devlet Teşekkülü iken 4603 sayılı Yasa ile anonim şirket statüsüne dönüştürüldüğü, bu değişiklikle, davacının isteği üzerine 1.9.2001 tarihinde belirsiz süreli hizmet sözleşmesi ile özel hukuk hükümlerine tabi kılınmış ise de, davalı Genel Müdürlüğün sermayesindeki kamu payı halen %50'nin üzerinde bulunduğundan, bu Genel Müdürlüğün kamusal niteliğini ortadan kaldırmadığı, kısaca davalı Genel Müdürlüğün halen bir kamu kurumu olduğu, buradaki uyuşmazlığın sözleşme hükümlerinin uygulanıp uygulanmamasından kaynaklanmayıp, daha sonra yürürlüğe giren 4603 sayılı Yasa'ya dayanılarak yapılan işlemin iptal edilmesinin istenildiği, bu nedenlerle, davacı hakkında davalı Genel Müdürlük tarafından tek yönlü irade açıklaması şeklinde tesis edilen işlemin görüm ve çözüm yerinin idare hukuku kurallarına göre idari yargı yerinde yapılması gerektiği, yukarıda açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına yer olmadığına karar vermiştir.

3) Davacısı R.N. olan Ankara 8. İdare Mahkemesi'nin 9.3.2005 gün ve 2005/123 sayılı görevlilik kararı hakkında Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nün olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunması üzerine YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; 6.6.2005 GÜN VE 2005/107793 SAYILI KARARI İLE, davacı tarafından davalı idare aleyhine açılan iptal davasında davalı idarenin görev itirazında bulunduğu, bu itirazın reddedilmesi üzerine davalı banka tarafından olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebinde bulunulması nedeniyle dosyanın Başsavcılıklarına gönderildiğinin anlaşıldığı, davacının davalı Ziraat Bankasının iştiraki olan Fintek A.Ş. de çalışmakta iken iş akdinin feshi üzerine kurumdaki eski görevine dönmek talebiyle yaptığı başvurunun reddine dair 20.2.2004 gün ve 26671 sayılı işlemin iptali için idari yargı yerinde dava açtığı ve davalı Genel Müdürlük tarafından görev itirazında bulunulduğunun görüldüğü, konunun çözümü için davalı Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünün hukuki yapısı ve niteliği ile davacının statüsünün tespiti gerektiği, davalı Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün, 233 sayılı KHK tabi olarak ve bu KHK ile 4491 sayılı Kanun ile değişik 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde faaliyette bulunmak üzere kurulan bir İktisadi Devlet Teşekkülü iken 4603 sayılı Yasa ile anonim şirket statüsüne dönüştürüldüğü, bu değişiklikle, davacının isteği üzerine 1.9.2001 tarihinde belirsiz süreli hizmet sözleşmesi ile özel hukuk hükümlerine tabi kılınmış ise de, davalı Genel Müdürlüğün sermayesindeki kamu payı halen %50'nin üzerinde bulunduğundan bu Genel Müdürlüğün kamusal niteliğini ortadan kaldırmadığı, kısaca davalı Genel Müdürlüğün halen bir kamu kurumu olduğu, bu nedenlerle, davacı hakkında davalı Genel Müdürlük tarafından tek yönlü irade açıklaması şeklinde tesis edilen işlemin görüm ve çözüm yerinin idare hukuku kurallarına göre idari yargı yerinde yapılması gerektiği, yukarıda açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanun'un 10 ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına yer olmadığına karar vermiştir.

Davacı, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne iletilmek üzere İstanbul 5. İdare Mahkemesi'ne verdiği ve Mahkeme kayıtlarına 18.6.2009 tarihinde giren dilekçesi ile, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 16.4.2009 gün ve 2009/88623 sayılı kararı ile, daha önce bu konuda verilen iki karar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunu ileri sürerek hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istemiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 7.12.2009 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" hükmü yer almıştır.

Aynı Kanunun 24. maddesinde, "(Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir.

Ceza kararlarında; sanığın, fiilin ve maddi olayların aynı olması halinde hüküm uyuşmazlığı var sayılır.

İlgili kişi veya makam Uyuşmazlık Mahkemesine başvurarak hüküm uyuşmazlığının giderilmesini istiyebilir. Bu halde olumsuz görev uyuşmazlığının çıkarılması ile ilgili 15 ve 16 ncı maddelerdeki usul kuralları uygulanır" denilmiştir.

Buna göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e)Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Davacı R.N., 18.6.2009 tarihinde Mahkeme kayıtlarına giren dilekçesi ile, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 16.4.2009 gün ve 2009/88623 sayılı kararı ile, daha önce bu konuda verilen iki karar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunu ileri sürerek bu uyuşmazlığın giderilmesini istemiş ise de; hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların, 2247 sayılı Kanun'un 1. maddesinde gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş kararlar olmayıp, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca verilmiş kararlar olması karşısında, 2247 sayılı Kanun'un yukarıda sözü edilen maddelerine göre olayda hüküm uyuşmazlığının gerçekleştiğinden söz etmek mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, hüküm uyuşmazlığının varlığı için 2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden, başvurunun reddi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN REDDİNE, 7.12.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.